

ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก
ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดสระบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกบริหารสาธารณสุข

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๔๕

ISBN 974-04-2036-2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วพ
๗๔๒๗ป
๒๕๔๕
ฉ.๒

4038341 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ/งานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก/เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล

กาญจนา อินทร์ภักดิ์ : ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดสระบุรี (THE EFFECTIVENESS OF DENGUE HEMORRHAGIC FEVER PREVENTION AND CONTROL BY SUB-DISTRICT HEALTH PERSONNEL IN SARABURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ปิยธิดา ตรีเดช ศ.ด., วงเดือน ปิ่นดี ศ.ด., พีระ ศรีกรศรีนิจิตร วท.ม.(ชีวสถิติ) 121 หน้า. ISBN 974-04-2036-2

โรคไข้เลือดออกในปัจจุบันมีแนวโน้มและความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จังหวัดสระบุรี มีอัตราป่วยสูงทุกกลุ่มอายุ จากการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของจังหวัดสระบุรี พบว่า ยังไม่มีการประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่รับผิดชอบของสถานีอนามัย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในจังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่ปฏิบัติงานในสถานีอนามัย จำนวน 107 แห่ง โดยใช้แบบสอบถาม เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์

ผลการวิจัย พบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75.7 มีอายุเฉลี่ย 31.5 ปีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 56.1 ค่ามัธยฐานของระยะเวลาที่รับผิดชอบงาน 5.5 ปี ค่ามัธยฐานของหมู่บ้าน 7.0 หมู่บ้าน ประชากรเฉลี่ย 2,840.3 คน ระยะทางจากสถานีอนามัยถึงสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเฉลี่ย 9.9 กิโลเมตร ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับดี ร้อยละ 76.6 ทรัพยากรการบริหาร ด้านการเงิน อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 48.6 ด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 69.2 กระบวนการบริหารจัดการ อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 97.2 เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ พบว่า กระบวนการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ควรมีการอบรมฟื้นฟูความรู้เกี่ยวกับงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ทางงบประมาณสนับสนุนจากแหล่งอื่น ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ตามความสำคัญของพื้นที่ ส่วนกระบวนการบริหารจัดการ ควรส่งเสริมให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ให้มีทักษะในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของจังหวัดสระบุรีมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

4038341 PHPH/M : MAJOR: PUBLIC HEALTH ADMISTRATION; M.Sc.
(PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : EFFECTIVENESS/DENGUE HEMORRHAGIC FEVER
PREVENTION AND CONTROL/SUB-DISTRICT HEALTH
PERSONNEL

KANCHANA INTARAK: THE EFFECTIVENESS OF DENGUE
HEMORRHAGIC FEVER PREVENTION AND CONTROL BY SUB-DISTRICT
HEALTH PERSONNEL IN SARABURI PROVINCE. THESIS ADVISORS:
PIYATHIDA TRIDECH B.A.(Acc.), M.P.H., Dr.P.H., WONGDYAN PANDII M.S.
(Bios), M.S.P.H., Dr.P.H. (Epidemiology), PEERA KRUNKRUNJIT M.Sc.(Bios)
121 P. ISBN 974-04-2036-2

Dengue Hemorrhagic Fever has been spreading and increasing in severity in many countries. Saraburi province has a high morbidity rate for all ages. An assessment of the effectiveness of dengue hemorrhagic fever prevention and control by sub-district health personnel in Saraburi Province has not been undertaken. The objective of this explanatory research was to assess the effectiveness of dengue hemorrhagic fever prevention and control by 107 sub-district health personnel in Saraburi Province. Questionnaires were used as a data collection tool from 1-31 March 2001. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Chi-square.

Results of this study showed that the sub-district health personnel were mostly male (75.7%) with an average age of 31.5 years and educational level lower than a bachelor's degree (56.1%). They had a median of work experience of 5.5 years. The sub-district health centers had a median of 7.0 villages, an average population of 2,840.3, and were an average distance of 9.9 kilometers from the district health center. The effectiveness of dengue hemorrhagic fever prevention and control was at a good level (76.6%). Budget factors were at a low level (48.6%) but material factors were at a high level (69.2%). The management process was found to be at a high level (97.2%). The overall administrative process and each aspect were positively related to the effectiveness of dengue hemorrhagic fever prevention and control.

The study recommended that a training course should be provided to improve sub-district health personnel's knowledge about dengue hemorrhagic fever prevention and control. Budgets and materials for sub-district health personnel should be granted. There should also be some training to improve the management skills of sub-district health personnel responsible for dengue hemorrhagic fever prevention and control so as to increase the effectiveness of sub-district health personnel in Saraburi Province.